SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

بىبلىيە KJV نومۇرلىرى بىلەن ئىلىپ بېرىلغان Strong — قۇدرەتلىك خۇدا تەتقىقاتى

ئەيسا بەيت-لەھەمدىن بۇرۇن كىم ئىدى — كۆپلۈك ئاۋاز، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى، ئىسھاقنىڭ ئۇستىدىكى ئوتۇن

ئاساسىي مۇقەددەس دوكترىنا — ئەيسا مەسىھنىڭ خۇش خەۋىرى

ئېچىلىش سۆزى

> *بۇ قىسىم ئەيسانىڭ كىم ئىكەنلىكىنى سورايدۇ، يارىلىشتىن باشلاپ، خۇدا: «بىز ئۆز سۈرەت-ئوبرازىمىز بويىچە ئىنسانىنى ياراتايلى» دەپ ئېيتقان جايدىن. ئۇ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى دەپ ئاتالغان زاتنى ئىز قوغلايدۇ، كىشىلەر ئۇنى يۈز تۇرانە كۆرۈشكەن ھەم خۇدا دەپ ئاتىغان. ئۇ ئىبراھىم سۆيگەن يالغۇز ئوغلى ئىسھاقنىڭ ئۇستىگە قويۇلغان ئوتۇن بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. ھەربىر جاۋاب مۇقەددەس كىتابنىڭ ئۆزىدىن، مۇقەددەس كىتابنىڭ ئۆز سۆزلىرى بىلەن كېلىدۇ.*

BU TETQIQAT JAWAB BÉRIDIGHAN ÜCH SOAL:

1. ئەگەر خۇدا بىر بولسا، يارىتىلىش 1:26-دىكى سۆزلىگۈچى «بىز» كىم؟
2. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى كىم، ئۇنى كىشىلەر يۈزمۇيۈز كۆرۈشۈپ خۇدا دەپ ئاتىغان؟
3. ئىسھاقنىڭ، يەككە-يېگانە ئوغۇلنىڭ ئۇستىگە قويۇلغان ئوتۇن نېمىگە ئىشارەت قىلاتتى؟

ئاچقۇچ ئۇل تاش

يەشايا 9:6 چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا تۇغۇلدى؛ بىزگە بىر ئوغۇل ئاتا قىلىندى؛ ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زىممىسىگە قويۇلىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى: ــ «كارامەت مەسلىھەتچى، قۇدرەتلىك تەڭرى، مەڭگۈلۈك ئاتا، ئامان-خاتىرجەملىك ئىگىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ.

بىر بالا تۇغۇلدى + بىر ئوغۇل بېرىلدى --> ئۇنىڭ نامى قۇدرەتلىك تەڭرى دەپ ئاتالدۇ.

> *ئەيسانىڭ تۇغۇلۇشىدىن يەتتە يۈز يىل بۇرۇن، بىر پەيغەمبەر بۇ بوۋاقنىڭ «قۇدرەتلىك خۇدا» دەپ ئاتالىدىغانلىقىنى يازغان. بوۋاق ئەيسا ئۇزۇن ئوقۇرى ئىچىدە ياتقان. ئايەتنى ئاستا-ئاستا ئوقۇڭ. بۇ ئايەتلەر بۇ تەتقىقاتنىڭ پۈتۈن مۇھىم مەزمۇنىنى بايان قىلىدۇ.*

A. «بىز» دېگەن خۇدا — بىر خۇدا، لېكىن سۆزلىگۈچى بىردىن ئارتۇق

A1. **يارىتىلىش 1:26** ئاندىن خۇدا: «ئۆز سۈرەت-ئوبرازىمىزدا، بىزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنساننى ياراتايلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۆمىلىگۈچى جانىۋارلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. (27)

شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنساننى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتتى؛ ئۇنى ئۆزىنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى؛ ئۇلارنى ئەركەك-چىشى قىلىپ ياراتتى.

ئۆز سۈرەت-ئوبرازىمىزدا، بىزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنساننى ياراتايلى --> خۇدا ئىنساننى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتتى.

(مېنىڭ شەخسىي ئويلىرىم: يارىتىلىش 1:26 بىلەن يارىتىلىش 1:27 نى بىرلىكتە ئوقۇڭ. بۇ ئىككى ئايەت ئارىسىدىكى پەرقنى يۇمشىتىۋەتمەڭ. يارىتىلىش 1:26 دا «بىز» ۋە «بىزنىڭ» دېيىلگەن. يارىتىلىش 1:27 دا «ئۆز سۈرىتىدە» ۋە «خۇدا ياراتتى» دېيىلگەن، ھەر ئىككىسى بىرلىك شەكىلدە. مۇقەددەس كىتاب ھېچقانداق كەچۈرۈم سورىماستىن بۇ ئىككى ئايەتنى يانمۇ-يان بايان قىلىدۇ. مۇقەددەس كىتاب پەقەت ئىككىسىنى بايان قىلىپلا قويىدۇ.)

A2. **يارىتىلىش 3:22** پەرۋەردىگار خۇدا سۆز قىلىپ: ـ مانا، ئادەم بىزلەردىن بىرىگە ئوخشاپ قالدى، ياخشى بىلەن يامانىنى بىلدى. ئەمدى قولىنى ئۇزىتىپ، ھاياتلىق دەرىخىدىن ئېلىپ يەۋېلىپ، تا ئەبەدگىچە ياشاۋەرمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى توسۇشىمىز كېرەك، دېدى.

ئىنسان ھازىر بىزدىن بىرىدەك بولۇپ قالدى، ياخشى-يامانلىقنى بىلىدىغان بولدى.

A3. **يارىتىلىش 11:7** شۇڭا بىز تۆۋەنگە چۈشۈپ ئۇلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ گەپلىرىنى ئۇقالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ تىلىنى باشقا-باشقا قىلىپ قالايمىقانلاشتۇرۇۋېتەيلى» ـ دېدى.

كېلىڭلار، چۈشەيلى + ئۇلارنىڭ تىلىنى قالايمىقانلاشتۇرايلى.

A4. **يەشايا 6:8** ئاندىن مەن رەبنىڭ: ـ «مەن كىمنى ئەۋەتىمەن؟ كىم بىزگە ۋەكىل بولۇپ بارىدۇ؟» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلىدىم. شۇنىڭ بىلەن مەن: ـ «مانا مەن! مېنى ئەۋەتكەيسەن!» ـ دېدىم.

مەن كىمنى ئەۋەتەي + بىز ئۈچۈن كىم بارىدۇ؟

(مېنىڭ شەخسىي ئوي-پىكرىم: ئىشايا 6:8 گە ئەستايىدىل قاراپ بېقىڭ. ئىشايا 6:8 دە بىر جۈملىدە ئىككى شەكىل بار: "مەن كىمنى ئەۋەتەيمەن" ۋە "بىز ئۈچۈن كىم بارىدۇ". ئوخشاش سۆزلىگۈچى بىرلىك شەكلى بىلەن كۆپلۈك شەكلىنى بىرگە ئىشلىتىدۇ. بۇ يازما خاتالىقى ئەمەس. بۇ خۇدانىڭ ئۆزىنى يالغۇز تەسۋىرلەش ئۈچۈن كۆپلۈك سۆز ئىشلىتىشى ئەمەس. ئوخشاش ئۇسۇل مۇقەددەس كىتابنىڭ نۇرغۇن باشقا كىتابلىرىدا، نۇرغۇن ئەسىرلەر مابەينىدە كۆپ قېتىم يۈز بېرىدۇ.)

A5. **قانۇن شەرھى 6:4** ـ ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر؛ **[H259 echad ⚑]**

ـ ئاڭلاڭلار، ئەي ئىسرائىل: ـ پەرۋەردىگار خۇدايىمىز، پەرۋەردىگار بىر بىرلىكتۇر.

(مېنىڭ شەخسىي ئوي-پىكرىم: قانۇن شەرھى 6:4 پۈتۈن بۇ تەتقىقاتنى باشقۇرىدۇ. بىر خۇدا بار. ئىككى خۇدا يوق. ئۈچ خۇدا يوق. كۆپ خۇدا يوق. بۇ تەتقىقاتتا ئىككىنچى بىر خۇدانى كۆرسىتىدىغاندەك قارالغان ھەرقايسى ئايەت خاتا چۈشەنگەن بولىدۇ. قانۇن شەرھى 6:4 بۇنىڭ سىنىقىدۇر. بۇ ئايەتتە «بىر» دېگەن سۆز ئۈچۈن ئىبرانىيچە سۆزگە دىققەت قىلىڭ. بۇ سۆز ئېخاد. ئېخاد دېگەن سۆز كەچ بىلەن ئەتىگەن «بىر» كۈن دەپ ئاتالغاندا ئىشلىتىلگەن سۆز بىلەن ئوخشاش، گەرچە بىر كۈننىڭ ئىككى قىسمى بولسىمۇ. ئېخاد دېگەن سۆز ئەر بىلەن ئايالى «بىر» ئەت دەپ ئاتالغاندا ئىشلىتىلگەن سۆز بىلەن ئوخشاش، گەرچە ئەر بىلەن ئايال ئىككى كىشى بولسىمۇ. تەۋرات «بىر» دېگەن سۆزنى شۇنداق تاللىغانكى، ئۇ ئۆز ئىچىدە بىردىن ئارتۇق شەخسنى قوبۇل قىلالايدۇ. ئاندىن يارىتىلىش 1:26 دە خۇدانىڭ «كېلىڭلار» دەپ ئېيتقانلىقى خاتىرىلىنىدۇ.)

A6. **يەشايا 45:5** مەن بولسام پەرۋەردىگار، مەندىن باشقا بىرى يوق؛ مەندىن باشقا خۇدا يوقتۇر؛ سەن مېنى تونۇمىغىنىڭ بىلەن، مەن بېلىڭنى باغلاپ چىڭگىتتىمكى،

مەن بولسام پەرۋەردىگار + مەندىن باشقا بىرى يوق + مەندىن باشقا خۇدا يوقتۇر.

(مېنىڭ شەخسىي ئويلىرىم: يەشايا 45:5 بۇ ھەقىقەتنىڭ يەنە بىر تەرىپىنى بايان قىلىدۇ. بۇ تەتقىقات يەشايا 45:5 دىن قاچمايدۇ. خۇدا ئوچۇق ئېيتىدۇكى، ئۇنىڭدىن باشقا خۇدا يوق. بۇ تەتقىقات قالغان بەتلەردە نېمىنى تاپسىمۇ، ھەرگىز ئىككىنچى بىر خۇدانى قوشۇپ قويالمايدۇ. بۇ تەتقىقاتنىڭ ئەمەلىيەتتە تاپىدىغىنى ئىككىنچى بىر خۇدادىن تېخىمۇ غەلىتە ۋە تېخىمۇ ياخشى بىر ئىشتۇر. بۇ تەتقىقات بىردىنبىر خۇدانىڭ ئۆزىنى ئىنسانلارغا تونۇتقانلىقىنى تاپىدۇ.)

B. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى دەپ ئاتالغۇچى — خۇدا دەپمۇ ئاتالغۇچى

> *"Perishte" dep terjime qilin'ghan ibraniyche söz malak (H4397) dur. Malak "ewetilgen kishi" dégen menini bildüridu. Malak ewetilgen kishining wezipisini körsitidu, uning tebiitini emes. Töwendiki hékayilerde Muqeddes Kitabning mushu muayyen ewetilgen kishige nisbeten néme qilghinigha diqqet qiling.*

B1. باياۋاندىكى ھەجەر — ئۇ ئۇنىڭغا ئىسىم قويىدۇ

يارىتىلىش 16:7 ئەمما پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنى چۆلدىكى بىر بۇلاقنىڭ يېنىدا، يەنى شۇر يولىنىڭ بويىدىكى بۇلاقنىڭ يېنىدىن تېپىپ، ئۇنىڭغا:
[H4397 malak ⚑] (8) ئەي سارايىنىڭ دېدەكى ھەجەر، نەدىن كەلدىڭ، نەگە بارىسەن؟ ـ دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: ـ مەن خوجايىنىم سارايىنىڭ
ئالدىدىن قېچىپ چىقتىم، ـ دېدى. (9) پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا: ـ ئايال خوجايىنىڭنىڭ قېشىغا قايتىپ بېرىپ، ئۇنىڭ قول ئاستىدا بول، ـ دېدى. (10)
پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا يەنە: ـ سېنىڭ نەسلىڭنى شۇنداق ئاۋۇتىمەنكى، كۆپلۈكىدىن ئۇنى ساناپ بولغىلى بولمايدۇ، ـ دېدى.

پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئېيتتىكى، سېنىڭ نەسلىڭنى زور كۆپەيتىمەن.

يارىتىلىش 16:13 ھەجەر ئۆز-ئۆزىگە: «مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچىنى ئارقىسىدىن كۆردۈم» دەپ، ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارنى: «سەن مېنى كۆرگۈچى تەڭرىدۇرسەن» دەپ ئاتىدى.

ھەجەر ئۆز-ئۆزىگە: «مەن مۇشۇ يەردە مېنى كۆرگۈچىنى ئارقىسىدىن كۆردۈم» دەپ.

(مېنىڭ شەخسىي ئويلىرىم: يارىتىلىش 16-بابتىكى ئىككى ئىش ئوقۇرمەننى توختىتىشى كېرەك. بىرىنچىدىن، «پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى» دەپ ئاتالغۇچى: «مەن سېنىڭ نەسلىڭنى كۆپەيتىمەن» دەيدۇ. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى «پەرۋەردىگار سېنىڭ نەسلىڭنى كۆپەيتىدۇ» دەپ ئېيتمايدۇ. پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى كۆپەيتىشنى قىلغۇچى سۈپىتىدە سۆزلەيدۇ. ئىككىنچىدىن، ھەجەرنىڭ پىكرى ئەمەس، بەلكى تەۋراتنىڭ ئۆزى بۇ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىنى «ئۇنىڭغا سۆز قىلغان پەرۋەردىگار» دەپ ئاتايدۇ. ھەجەر مۇشۇ ئوخشاش شەخسنى «سەن تەڭرى» دەپ ئاتايدۇ. يارىتىلىش كىتابىنىڭ بايانچىسى ھەجەر بىلەن كېلىشىدۇ.)

B2. ئىسھاق ئۈستىدىكى قول — ئۇ ئۆزى بىلەن قەسەم قىلىدۇ

يارىتىلىش 22:11 شۇئان پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئۇنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ــ ئىبراھىم، ئىبراھىم! ــ دەپ ۋارقىرىدى. ئۇ: ــ مانا مەن، ــ دېدى.
(12) ئۇ ئۇنىڭغا: ــ سەن بالىغا قولۇڭنى تەگكۈزمىگىن، ئۇنى ھېچنېمە قىلمىغىن؛ چۈنكى مەن سېنىڭ خۇدادىن قورققانلىقىڭنى بىلدىم؛ چۈنكى سېنىڭ ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى مەندىن ئايىمىدىڭ، ــ دېدى.

چۈنكى سېنىڭ ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى مەندىن ئايىمىدىڭ، ــ دېدى.

يارىتىلىش 22:15 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاسماندىن ئىبراھىمنى ئىككىنچى قېتىم چاقىرىپ ئۇنىڭغا: ــ (16) سەن ئۆز ئوغلۇڭنى، يەنى يالغۇز ئوغلۇڭنى
ئايىماي بۇ ئىشنى قىلغىنىڭ ئۈچۈن مەن ئۆزۈم بىلەن قەسەم قىلىمەنكى، دەيدۇ پەرۋەردىگار، (17) ــ مەن سېنى زور بەرىكەتلەپ، نەسلىڭنى ئاسماندىكى
يۇلتۇزلاردەك نۇرغۇن كۆپەيتىپ، دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك غولدىتىمەن؛ نەسلىڭ بولسا دۈشمەنلىرىنىڭ دەرۋازىلىرىغا ئىگە بولىدۇ. (18) سەن مېنىڭ ئاۋازىمغا
قۇلاق سالغىنىڭ ئۈچۈن يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەل-يۇرتلار نەسلىڭنىڭ نامى بىلەن ئۆزلىرى ئۈچۈن بەخت-بەرىكەت تىلەيدۇ، ــ دېدى.

پەرۋەردىگار: مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم قىلدىم --> سېنىڭ نەسلىڭ ئارقىلىق يەر يۈزىدىكى بارلىق ئەللەر بەخت-بەرىكەت تاپىدۇ.

(مېنىڭ شەخسىي پىكرىملىرىم: ياراتىلىش 22:11-18دىكى ئىككى ئىبارىنى ئويلاپ بېقىڭ. بىرىنچى ئىبارە: «سەن ئوغلۇڭنى مەندىن ئايىمىدىڭ». ئىبراھىم ئوغلىنى خۇداغا ئاتاۋاتاتتى. بۇ ئىبارىدىكى سۆزلىگۈچى ئوغۇل ئۆزىدىن ئايالمىغانلىقىنى ئېيتىدۇ. ئىككىنچى ئىبارە: «مەن ئۆز نامىم بىلەن قەسەم قىلدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار». قەدىمكى زاماندا، بىر ئادەم ئۆزىدىن چوڭ بىرسىنىڭ نامى بىلەن قەسەم قىلاتتى. پەقەت خەۋەر يەتكۈزىدىغان يارىتىلغان ئەلچى ئۆز-ئۆزىدىن قەسەم قىلمايدۇ. يارىتىلغان ئەلچى خۇدانىڭ ئەھدە نامى بىلەن قەسەمنامىگە ئىمزا قويمايدۇ. ئىبرانىيلارغا 6:13 بۇنىڭ سەۋەبىنى بېرىدۇ. ئىبرانىيلارغا 6:13 خۇدانىڭ ئۆز-ئۆزى بىلەن قەسەم قىلغانلىقىنى ئېيتىدۇ. ئىبرانىيلارغا 6:13 سەۋەبىنى بايان قىلىدۇ: «چۈنكى ئۇنىڭدىن چوڭ بىرسى يوق ئىدى».)

B3. ياقۇپ بىر ئادەم بىلەن كۆرەش قىلىدۇ — ۋە ئۇ يەرنى «خۇدانىڭ يۈزى» دەپ ئاتايدۇ

يارىتىلىش 32:24 ياقۇپ بولسا بۇ قاتتا يالغۇز قالدى؛ بىر زات كېلىپ شۇ يەردە ئۇنىڭ بىلەن تاڭ ئاتقۇچە چېلىشتى. (25) لېكىن بۇ زات ئۇنى
يېڭەلمەيدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭ يوتىسىنىڭ يىرىقىغا قولىنى تەگكۈزۈپ قويىدى؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چېلىشىۋاتقاندا ياقۇپنىڭ يوتىسى قازاندىن چىقىپ كەتتى.
(26) ئۇ زات: ــ مېنى قويۇپ بەرگىن، چۈنكى تاڭ ئاتاي دەپ قالدى، دېدى. ــ سەن مېنى بەرىكەتلىمىگۈچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن، دېدى ياقۇپ.

بىر ئادەم ئۇنىڭ بىلەن ئېلىشتى --> مېنى بەرىكەتلىمىگۈچە، سېنى قويۇپ بەرمەيمەن.

يارىتىلىش 32:28 ئۇ ئۇنىڭغا: ــ سېنىڭ ئېتىڭ بۇنىڭدىن كېيىن ياقۇپ بولماي، بەلكى ئىسرائىل بولىدۇ؛ چۈنكى سەن خۇدا بىلەنمۇ، ئىنسان بىلەنمۇ ئېلىشىپ غالىب
كەلدىڭ، ــ دېدى. (29) ئاندىن ياقۇپ ئۇنىڭدىن: ــ نامىڭنى ماڭا دەپ بەرگىن، دېۋىدى، ئۇ: ــ نېمىشقا مېنىڭ نامىمنى سورايسەن؟ ــ دېدى ۋە شۇ يەردە ئۇنىڭغا
بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلدى. (30) شۇنىڭ بىلەن ياقۇپ: ــ خۇدانى يۈزمۇ-يۈز كۆرۈپ، جېنىم قۇتۇلۇپ قالدى، دەپ ئۇ جاينىڭ نامىنى «پەنىئەل» دەپ ئاتىدى.

سەن شاھزادىدەك خۇدا بىلەن كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولدۇڭ --> مەن خۇدانى يۈزمۇيۈز كۆردۈم، ھەم جېنىم ساقلاندى.

(مېنىڭ شەخسىي ئوي-پىكرىم: يارىتىلىش 32-بابتىكى تېكىست بۇ زاتنى «بىر ئادەم» دەپ ئاتايدۇ. ياقۇپ بىلەن كۆرەش قىلغان بۇ ئادەم ياقۇپنىڭ خۇدا بىلەن كۈچى بارلىقىنى ئېيتىدۇ. ياقۇپ شۇ يەرنى «خۇدانىڭ يۈزى» دەپ ئاتايدۇ. ياقۇپ ئۆز ھاياتىنىڭ ساقلاپ قېلىنغانلىقىنى ئېيتىدۇ. ياقۇپ بۇ ئادەمدىن ئىسمىنى سورايدۇ. ياقۇپ ھېچقانداق ئىسىم ئالمايدۇ، پەقەت بىر سوئال بىلەن جاۋاب ئالىدۇ. ئىسىم توغرۇلۇق بۇ جاۋابسىز سوئالنى ئېسىڭىزدە تۇتۇڭ. ئوخشاش سوئال يەنە بىر قېتىم، مۇقەددەس كىتابنىڭ باشقا بىر كىتابىدا، نەچچە يۈز يىل ئۆتكەندىن كېيىن يۈز بېرىدۇ.)

B4. كۆيگەن بۇتا — مەن باركى مەن بولغۇچى پەرىشتە

مىسىردىن چىقىش 3:2 شۇ يەردە بىر ئازغانلىقتىن ئۆرلەپ چىقىۋاتقان ئوت يالقۇنى ئىچىدىن پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا كۆرۈندى. مانا، ئازغانلىق
ئوتتا كۆيۈۋاتقان بولسىمۇ، لېكىن ئازغان ئۆزى كۆيۈپ كەتمىگەندى. (3) مۇسا: ــ مەن بېرىپ، بۇ ئاجايىپ مەنزىرىنى كۆرۈپ باقاي؛ ئازغانلىق نېمىشقا
كۆيۈپ كەتمەيدىغاندۇ؟ ــ دەپ ئويلىدى. (4) پەرۋەردىگار ئۇنىڭ بۇنى كۆرگىلى يولدىن چەتنەپ ئازغانلىققا كەلگىنىنى كۆردى؛ خۇدا ئازغانلىق ئىچىدىن ئۇنى: ــ
مۇسا! مۇسا! ــ دەپ چاقىردى. ئۇ: مانا مەن! ــ دەپ جاۋاب بەردى. (5) ئۇ ئۇنىڭغا: ــ بۇ يەرگە يېقىن كەلمە؛ پۇتلىرىڭدىن كەشىڭنى سالغىن؛ چۈنكى سەن
تۇرغان بۇ يەر مۇقەددەس جايدۇر. (6) مەن ئاتاڭنىڭ خۇداسى، ئىبراھىمنىڭ خۇداسى، ئىسھاقنىڭ خۇداسى ۋە ياقۇپنىڭ خۇداسىدۇرمەن، ــ دېدى. بۇنى ئاڭلاپ
مۇسا خۇداغا قاراشتىن قورقۇپ، يۈزىنى ئېتىۋالدى.

پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئوت يالقۇنى ئىچىدە كۆرۈندى --> خۇدا ئۇنىڭغا تىكەنلىكنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ندا قىلدى.

مىسىردىن چىقىش 3:14 خۇدا مۇساغا: ــ مەن «ئەزەلدىن بار بولغۇچى»دۇرمەن ــ دېدى. ئاندىن ئۇ: ــ بېرىپ، ئىسرائىللارغا: ««ئەزەلدىن بار بولغۇچى»
مېنى قېشىڭلارغا ئەۋەتتى» دەپ ئېيتقىن، دېدى.

مەن باركى مەن بولغۇچىدۇرمەن --> مەن بار دېگۈچى مېنى سىلەرگە ئەۋەتتى.

(مېنىڭ شەخسىي ئويلىرىم: مىسىردىن چىقىش 3:2 دە پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى دېيىلگەن. مىسىردىن چىقىش 3:4 دە پەرۋەردىگار ۋە خۇدا دېيىلگەن. ئوخشاش بىر تىكەن، ئوخشاش بىر ئوت ۋە ئوخشاش بىر ئاۋاز بۇ ئىككى ئايەتتە، تۆت ئايەت ئارىلىقىدا، كۆرۈنىدۇ. مۇقەددەس كىتاب بۇنى ھەرگىز زىددىيەت دەپ قارىمايدۇ. شۇ ئوخشاش ئاۋاز ئاندىن ئىسرائىل مەڭگۈ ئېلىپ يۈرىدىغان ئىسىمنى بېرىدۇ: مەن باركى، مەندۇرمەن.)

B5. ماناھ ۋە ئۇنىڭ ئايالى — ئاجايىپ بولغان ئىسىم

باتۇر ھاكىملار 13:3 پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بۇ ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا: ــ مانا، سەن تۇغماس بولغىنىڭ ئۈچۈن بالا تۇغمىدىڭ؛ لېكىن ئەمدى سەن
ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن.

پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى بۇ ئايالغا ئايان بولۇپ ئۇنىڭغا --> لېكىن ئەمدى سەن ھامىلدار بولۇپ بىر ئوغۇل تۇغىسەن.

باتۇر ھاكىملار 13:17 ئاندىن مانوئاھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدىن: ــ ئۆزلىرىنىڭ نام-شەرىپى نېمىدۇ؟ ئېيتىپ بەرگەن بولسىلا، سۆزلىرى ئەمەلگە
پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئۇنىڭغا جاۋابەن: ــ نامىمنى سوراپ (18) **[H6383 piliy ⚑]** .ئاشۇرۇلغىنىدا، سىلىگە ھۆرمىتىمىزنى بىلدۈرەتتۇق، ــ دېدى
قالدىڭغۇ؟ مېنىڭ نامىم كارامەت تىلسىماتتۇر، ــ دېدى.

ــ نامىمنى سوراپ قالدىڭغۇ؟ مېنىڭ نامىم كارامەت تىلسىماتتۇر، ــ دېدى؟

باتۇر ھاكىملار 13:20 شۇنداق بولدىكى، ئوت يالقۇنى قۇربانگاھتىن ئاسمانغا كۆتۈرۈلگەندە، پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسمۇ قۇربانگاھتىن چىققان ئوت
يالقۇنى ئىچىدە يۇقىرىغا چىقىپ كەتتى. مانوئاھ بىلەن ئايالى بۇنى كۆرۈپ، ئۆزلىرىنى يەرگە تاشلاپ يۈزلىرىنى يەرگە يېقىپ دۇم ياتتى. (21) شۇنىڭدىن كېيىن
پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى مانوئاھقا ۋە ئۇنىڭ ئايالىغا قايتا كۆرۈنمىدى. مانوئاھ شۇ ۋاقىتتا ئۇنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئىكەنلىكىنى بىلدى. (22) ئاندىن
مانوئاھ ئايالىغا: ــ مانا، بىز چوقۇم ئۆلىمىز، چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۇق! ــ دېدى.

رەبنىڭ پەرىشتىسى قۇربانگاھنىڭ يالقۇنىدا ئاسمانغا چىقتى --> بىز چوقۇم ئۆلىمىز، چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۇق.

(مېنىڭ شەخسىي ئوي-پىكرىم: ھاكىملار 13-بابدا ئۈچ ئىش كۆزگە كۆرۈنىدۇ. مانوئاھ ئىسىمنى سورايدۇ، خۇددى ياقۇپ يارىتىلىش 32-بابدا قىلغاندەك. ئىسىم مانوئاھقا يەنە بىر قېتىم ئاشكارىلانمايدۇ، بۇ قېتىم بۇنىڭ سەۋەبى بايان قىلىنغان. بۇ سەۋەب ئۈچۈن بىرلىگەن ئىبرانىي سۆز پىلىينى "سىر" دەپ تەرجىمە قىلىدۇ. پىلىي دېگەن سۆز بىلىنىشى ئۈچۈن بەكمۇ (KJV) دۇر. كىنگ جامىس تەرجىمىسى (H6383) پىلىي بىلەن ئوخشاش يىلتىزدىن كېلىدۇ، بۇ سۆز يەشايا 9:6دا بىزگە تۇغۇلغان بالىنىڭ ئىسمى (H6382) ئەجايىپ دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ. پىلىي پەلە قىلىپ "ئەجايىپ" دەپ تەرجىمە قىلىنغان. مۇشۇ ئوخشاش پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئاندىن قۇربانگاھنىڭ يالقۇنى ئىچىدە يۇقىرىغا چىقىپ كېتىدۇ. مانوئاھنىڭ ئۆز خۇلاسىسى "بىز بىر پەرىشتىنى كۆردۇق" ئەمەس. مانوئاھنىڭ خۇلاسىسى "بىز خۇدانى كۆردۇق" دېگەندۇر.)

B6. يېرىخو سىرتىدىكى قوشۇن سەردارى — چوقۇنۇلدى، ئاياغ كىيىمى سېلىندى

يەشۇئا 5:13 ئەمما يەشۇئا يېرىخوغا يېقىن كەلگەندە، بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا ئۇنىڭ ئالدىدا سۇغۇرۇلغان قىلىچىنى تۇتۇپ تۇرغان بىر ئادەم تۇراتتى.
ئۇ جاۋاب بېرىپ: ــ (14) **[H8269 sar ⚑]** .يەشۇئا ئۇنىڭ قېشىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن: ــ سەن بىز تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟ ــ دەپ سورىدى
ياق، ئۇنداق ئەمەس، بەلكى مەن پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ سەردارى بولۇپ كەلدىم» ــ دېدى. يەشۇئا يەرگە دۈم يىقىلىپ سەجدە قىلىپ ئۇنىڭغا: ــ
رەببىمنىڭ قۇلىغا نېمە تاپشۇرۇقلىرى باركىن؟ دەپ سورىدى. (15) پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى يەشۇئاغا: ــ پۇتۇڭدىكى كەشىڭنى سالغىن، چۈنكى
سەن تۇرغان يەر مۇقەددەس جايدۇر، دېۋىدى، يەشۇئا شۇنداق قىلدى.

YESHUA YERGE YIQILIP BASH URUP CHOQUNDI --> AYIGHINGDIKI KESHINGNI SALGIN; CHÜNKI SEN TURGHAN JAY MUQEDDES YERDUR.

ئوخشىمىغان كۆز قاراش، ئوخشاش كۆرۈنۈش — ئىككى ئادەمگە ئاياغلىرىنى سالدۇرۇش بۇيرۇلغان

مىسىردىن چىقىش 3:5 ئۇ ئۇنىڭغا: ــ بۇ يەرگە يېقىن كەلمە؛ پۇتلىرىڭدىن كەشىڭنى سالغىن؛ چۈنكى سەن تۇرغان بۇ يەر مۇقەددەس جايدۇر.

پۇتلىرىڭدىن كەشىڭنى سالغىن؛ چۈنكى سەن تۇرغان بۇ يەر مۇقەددەس جايدۇر.

(مېنىڭ شەخسىي ئوي-پىكرىم: ئىككى خىل ئادەمگە، بىر-بىرىدىن يۈزلىگەن يىل كېيىن، ئوخشاشلىقا يېقىن سۆزلەر بىلەن ئوخشاش بۇيرۇق بېرىلگەنلىكىگە دىققەت قىلىڭ. كۆيىدىغان تىكەنزار يېنىدا، بۇ بۇيرۇق مۇقەددەس كىتاب تېكىستىدە پەرۋەردىگار ۋە خۇدا دەپ ئاتالغان ئاۋاز تەرىپىدىن بېرىلىدۇ. يېرىخونىڭ سىرتىدا، بۇ بۇيرۇق قولىدا قىلىچ تۇتقان بىر ئادەم تەرىپىدىن بېرىلىدۇ. يېرىخونىڭ سىرتىدىكى بۇ ئادەم يەشۇئانىڭ يۈزىنى يەرگە يېقىپ، ئۇنىڭغا چوقۇنۇشىغا يول قويىدۇ. يېرىخونىڭ سىرتىدىكى بۇ ئادەم يەشۇئانى ئۇنىڭغا چوقۇنۇشتىن توسمايدۇ. بۇنى بىر ھەقىقىي يارىتىلغان پەرىشتىنىڭ، بىر ئادەم ئۇنىڭغا چوقۇنماقچى بولغاندا نېمە قىلغانلىقى بىلەن سالىشتۇرۇپ بېقىڭ. پەرىشتە: "مەن سېنىڭ خىزمەتداشىڭدۇرمەن" دەيدۇ (ۋەھيي 19:10). پەرىشتە: "خۇداغا چوقۇنغىن" دەيدۇ (ۋەھيي 22:9). يۇھاننا پەرىشتىگە ئىككى قېتىم چوقۇنماقچى بولدى. بىر پەرىشتە يۇھاننانىڭ چوقۇنۇشىنى ئىككى قېتىم رەت قىلدى. يېرىخونىڭ سىرتىدىكى يەشۇئانىڭ چوقۇنۇشىنى ھېچكىم رەت قىلمىدى.)

B7. ئەمدى يېڭى ئەھدە ناھايىتى ئوچۇق بىر ئىشنى ئېيتىدۇ

يۇھاننا 1:18 خۇدانى ھېچكىم كۆرۈپ باققان ئەمەس؛ بىراق ئاتىنىڭ قۇچىقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىردىنبىر ئوغۇل ئۇنى ئايان قىلدى.
[G1834 exegeomai ⚑] [G3439 monogenes ⚑]

ھېچكىم ھەرگىز خۇدانى كۆرمىگەن --> يالغۇز تۇغۇلغان ئوغۇل ئۇنى ئاشكارىلىدى.

يۇھاننا 5:37 ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزىمۇ مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگەندۇر. سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار، قىياپىتىنى كۆرمىدىڭلار

سلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار، قىياپىتىنى كۆرمىدىڭلار.

تىموتىيغا «1» 6:16

ھېچكىم يېقىنلىشالمايدىغان نۇردا تۇرغۇچى --> ھېچكىم ئۇنى كۆرمىگەن ھەم كۆرەلمەيدۇ.

> *ئەمدى مۇقەددەس كىتابنىڭ ئىككى قىسمىنى يانمۇيان قويۇپ، ئىككى قىسمىنى بىرگە ئوقۇپ بېقىڭ.*

> *تەۋرات قايتا-قايتا شۇنى ئېيتىدۇكى، كىشىلەر بۇ زاتنى كۆرگەن، بۇ زات بىلەن سۆزلەشكەن، بۇ زاتنىڭ ئالدىدا غىزالانغان، بۇ زات بىلەن ئېلىشقان ۋە تىرىك قالغان.*

> *Yéngi Ehdide ochuq-ashkare, hetta üch qétim: héchkim Xuda Atini héchqachan körmigen, we héchkim Xuda Atini körelmeydu, dep éytilghan.*

> *ھەر ئىككى بايان توغرىدۇر. شۇڭا كونا ئەھدىدە كىشىلەر كۆرگەن زات بىلەن كىشىلەر كۆرەلمىگەن ئاتا ئوخشاش شەخس ئەمەس. يۇھاننا كۆرۈلگەن زاتنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بايان قىلىدۇ. يۇھاننا كۆرۈلگەن زاتنىڭ يالغۇز تۇغۇلغان ئوغۇل، يەنى ئاتىنىڭ باغرىدا بولغان ئوغۇل ئىكەنلىكىنى ئېيتىدۇ. يۇھاننا يالغۇز تۇغۇلغان ئوغۇلنىڭ خۇدا ئاتىنى كۆرگىلى بولىدىغان يەرگە باشلاپ چىققانلىقىنى ئېيتىدۇ.*

> *[БИРИККЕН АЙЕТЛЕР — БУНИ ЯЛГУЗ БИР АЙЕТ ДЕМЕЙДУ]*

(مېنىڭ شەخسىي پىكرىم: مۇشۇ يەردە ئېھتىيات قىلىڭ ۋە سەمىمىي بولۇڭ، چۈنكى ئادەم دەل مۇشۇ يەردىن باشلاپ مۇقەددەس كىتابقا نەرسە قوشۇشقا باشلىشى مۇمكىن. بىۋاستە بايان قىلىنغىنى: كونا ئەھدىنىڭ ئۆزى بۇ ئەۋەتىلگەن زاتنى پەرۋەردىگار ۋە خۇدا دەپ ئاتايدۇ، شۇنداقلا بۇ ئەۋەتىلگەن زات بىلەن ئۇچراشقان كىشىلەرمۇ خۇددى شۇنداق دەيدۇ. بۇ قىسمى نەتىجە ئەمەس. بۇ قىسمى پەقەت جۈملىلەرنىڭ ئۆزى دەۋاتقان گەپ. ئايەتلەرنى بىر-بىرىگە ئۇلاش ئارقىلىق ئېرىشىلگىنى: بۇ كۆرۈنگەن مۇئەييەن زاتنىڭ دەل ئوغۇل ئىكەنلىكى. ھېچقانداق بىر ئايەت «تەۋراتتىكى پەيدائىش 16-بابتىكى پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسى ئەيسادۇر» دەپ ئېيتمايدۇ. بۇ خۇلاسە يۇھاننا 1:18، يۇھاننا 5:37 ۋە تىموتىيوسقا 1-خەت 6:16 نى كونا ئەھدىدىكى ۋەقەلەر بىلەن يانمۇ-يان قويۇپ، «كىم كۆرۈنگەن ئىدى» دەپ سوراش ئارقىلىق ئېرىشىلىدۇ. شۇڭا بەلگە شۇ يەردە، ھەم بەلگە شۇ يەردە قالىدۇ.)

B8. ۋە پەرۋەردىگار بولغان ئەلچى كونا ئەھدىنىڭ ئەڭ ئاخىرىدا يەنە كۆرۈنىدۇ

مالاكى 3:1 ــ مانا ئەمدى مەن ئۆز ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن، ئۇ مېنىڭ ئالدىمدا يول تەييارلايدۇ؛ سىلەر ئىزدىگەن رەب، يەنى سىلەر خۇرسەنلىك دەپ بىلگەن ئەھدە ئەلچىسى ئۆز ئىبادەتخانىسىغا تۇيۇقسىز كىرىدۇ؛ مانا، ئۇ كېلىۋاتىدۇ، ــ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار. **[H4397 malak ⚑]**

MEN ÖZ ELCHIMNI EWETIMEN + U MÉNING ALDIMDA YOLNI TEYYARLAYDU --> PERWERDIGAR TUYUQSIZ ÖZ IBADETXANISIGHA KÉLIDU, YENI EHDE ELCHISI.

ئوخشىمىغان كۆز قاراش، ئوخشاش كۆرۈنۈش — ۋەدە قىلىنغان ئەلچى ۋە تونۇلغان ئەلچى

ماركۇس 1:2 يەشايا پەيغەمبەرنىڭ يازمىسىدا خاتىرىلەنگەندەك: ــ «مانا، ئالدىڭدا ئەلچىمنى ئەۋەتىمەن. ئۇ سېنىڭ يولۇڭنى ئالدىنئالا تەييارلايدۇ. (3) ئاڭلاڭلار، دالادا بىرسىنىڭ توۋلىغان ئاۋازىنى! ئۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار، ئۇنىڭ ئۆچۈن چىغىر يوللىرىنى تۈپتۈز قىلىڭلار!» ــ دەيدۇ». (4) كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈش ئېلىپ بارىدىغان يەھيا پەيغەمبەر چۆل-باياۋاندا پەيدا بولۇپ، گۇناھلارغا كەچۈرۈم ئېلىپ كېلىدىغان، توۋا قىلىشنى بىلدۈرىدىغان سۇغا چۆمۈلدۈرۈش»نى جاكارلاشقا باشلىدى.

مانا، مەن ئۆز ئەلچىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئەۋەتىمەن --> پەرۋەردىگارنىڭ يولىنى تەييارلاڭلار.

(مېنىڭ شەخسىي ئوي-پىكرىم: مالاقى 3:1 بىر ئايەتتە ئىككى ئەۋەتىلگەن كىشىنى تىلغا ئالىدۇ. بىر ئەۋەتىلگەن كىشى يولنى تازىلاش ئۈچۈن ئالدىن مېڭىدۇ. يەنە بىر ئەۋەتىلگەن كىشى «رەب» ھەم «ئەھدىنىڭ ئەلچىسى» دەپ ئاتىلىدۇ. بۇ ئىككىنچى ئەۋەتىلگەن كىشى رەبنىڭ ئۆز ئىبادەتخانىسىغا كېلىدىغان كىشىدۇر. ماركۇس ئىنجىلىنى دەل مالاقى 3:1دىكى شۇ سۆزلەرنى نەقىل كەلتۈرۈش بىلەن باشلايدۇ. ماركۇس يولنى تازىلىغۇچىنى چۆلدىكى يەھيا دەپ ئاتايدۇ. بۇ يەردە ئىككىنچى ئەۋەتىلگەن كىشىنىڭ ئىسمى ماركۇس تەرىپىدىن ئاتالمىغان پېتى قالىدۇ. كونا ئەھدە بىر ئەلچىنى، يەنى رەب بولغۇچىنى كۈتۈش بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. يېڭى ئەھدە دەل شۇ ئەلچىنىڭ كىرىپ كېلىشى بىلەن باشلىنىدۇ.)

C. يالغۇز ئوغۇلغا يۈكلەنگەن ئوتۇن — ئىبراھىم بىلەن ئىسھاق تاغدا

C1. **يارىتىلىش 22:2** ئۇ: ــ سەن ئوغلۇڭنى، يەنى سەن سۆيىدىغان يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ، موريا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساڭا ئېيتىدىغان تاغلارنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغىن، ــ دېدى. **[H3173 yachiyd ⚑]**

ئەمدى ئوغلۇڭنى، سەن سۆيگەن يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ --> ئۇ يەردە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇن.

يارىتىلىش 22:6 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كۆيدۈرمە قۇربانلىققا كېرەكلىك ئوتۇننى ئېلىپ، ئوغلى ئىسھاققا يۈدكۈزۈپ، ئۆزى قولىغا پىچاق بىلەن ئوتنى **C2.**
ئېلىپ، ئىككىسى بىللە يۈرۈپ كەتتى. **[H6086 ets ⚑]**

شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كۆيدۈرمە قۇربانلىققا كېرەكلىك ئوتۇننى ئېلىپ --> ئىككىسى بىللە يۈرۈپ كەتتى.

(مېنىڭ شەخسىي ئويلىرىم: يارىتىلىش 22:6 دە، ئاتا ئوتۇننى كۆتۈرمەيدۇ. ئىسھاق ئوتۇننى تاغقا كۆتۈرۈپ چىقىدۇ. ئىبراھىم ئىسھاقنى شۇ دۆڭ. ئېتس تىرىك دەرەخ ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان (H6086) ئوتۇننىڭ ئۈستىگە قويىدۇ. بۇ ئوتۇن ئۈچۈن ئىشلىتىلگەن ئىبرانىي سۆزى ئېتس ئادەتتىكى سۆز. ئېتس كېسىلگەن ياغاچ ئۈچۈنمۇ ئىشلىتىلىدىغان ئادەتتىكى سۆز. ئېتس ھاياتلىق دەرىخى ئۈچۈن ئىشلىتىلگەن ئوخشاش سۆز. ئېتس باغنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى دەرەخ ئۈچۈن ئىشلىتىلگەن ئوخشاش سۆز.)

يارىتىلىش 22:7 ئىسھاق ئاتىسى ئىبراھىمغا: ــ ئەي ئاتا! دېۋىدى، ئۇ ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: ــ مانا مەن، ئوغلۇم، دېدى. ئۇ ئۇنىڭدىن: ــ مانا ئوت بىلەن **C3.**
ئوتۇنغۇ بار، ئەمما كۆيدۈرمە قۇربانلىق بولىدىغان قوزا قېنى؟ ــ دەپ سورىۋىدى، (8) ئىبراھىم جاۋاب بېرىپ: ــ ئەي ئوغلۇم، خۇدا ئۆزى ئۆزىگە كۆيدۈرمە
قۇربانلىق قوزىنى تەمىنلەيدۇ، ــ دېدى. ئاندىن ئىككىسى بىرگە يولنى داۋاملاشتۇردى.

كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن قوزا قەيەردە؟ --> خۇدا ئۆزى قوزىنى تەمىنلەيدۇ.

يارىتىلىش 22:13 ئىبراھىم بېشىنى كۆتۈرۈپ قارىۋىدى، مانا، ئارقىسىدا مۈڭگۈزلىرى چاتقالغا چىرمىشىپ قالغان بىر قوچقارنى كۆردى. ئىبراھىم بېرىپ **C4.**
قوچقارنى ئېلىپ، ئۇنى ئوغلىنىڭ ئورنىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇندى.

بۇتاقلارغا مۈڭگۈزى بىلەن ئېسىلىپ قالغان بىر قوچقار --> ئۇنى ئوغلىنىڭ ئورنىدا كۆيدۈرمە قۇربانلىق قىلىپ سۇندى.

يارىتىلىش 22:14 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم شۇ جايغا «ياھۋەھ-يىرەھ» دەپ ئات قويدى. شۇڭا كىشىلەر: «پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا تەمىنلىنىدۇ» دېگەن بۇ سۆز
بۈگۈنگە قەدەر ئېيتىلىپ كېلىۋاتىدۇ.

پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا تەمىنلىنىدۇ» دېگەن بۇ سۆز بۈگۈنگە قەدەر ئېيتىلىپ كېلىۋاتىدۇ.

(مېنىڭ شەخسىي ئويلىرىم: يارىتىلىش 22:7 دىكى ئوغۇلنىڭ سوئالىنى قايتا ئويلاپ بېقىڭ: قوزا نەدە؟ ئىبراھىم بۇ سوئالغا جاۋاب بېرىدۇ. ئىبراھىمنىڭ جاۋابى ئۆزى بىلگەندىنمۇ يىراققا يېتىدۇ. ئىبراھىم: «خۇدا ئۆزى كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوزىنى تەمىنلەيدۇ» دەيدۇ. بۇ جۈملە ئىككى خىل مەنىنى ئۆز ئىچىگە ئالالايدۇ. بىر مەنىسى، خۇدا ئۆزىنىڭ ئىشلىتىشى ئۈچۈن بىر قوزا تاپىدۇ. يەنە بىر مەنىسى، خۇدا ئۆزىنى قوزا سۈپىتىدە تەمىنلەيدۇ. خۇدانىڭ ئۇ كۈنى ھەقىقەتەن تەمىنلىگىنى بولسا «قوچقار» ئىدى، قوزا ئەمەس. قوچقار دېگىنى چوڭ ئاتا قوينى دېمەكتۇر. بۇ قوچقار مۈڭگۈزلىرىدىن تۇتۇلۇپ، ئوغۇلنىڭ ئورنىغا ئۆلدى. ئىسھاقنىڭ سوئالى بىر جەھەتتىن تاغدا جاۋابلىنىدۇ. ئىسھاقنىڭ سوئالى يەنە بىر جەھەتتىن ئوچۇق قالدۇرۇلىدۇ. بىر قوزا يەنىلا قەرزدار. ئىبراھىم بۇ جاينى كەلگۈسى زامان بىلەن ۋەدە قىلىپ ئاتايدۇ: «پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا شۇ كۆرۈلىدۇ».)

پەرقلىق كۆزقاراش، ئوخشاش سەھنە — ئوتۇن كۆتۈرگەن ئوغۇل، ھەم كرېستنى كۆتۈرگەن ئوغۇل

يارىتىلىش 22:6 شۇنىڭ بىلەن ئىبراھىم كۆيدۈرمە قۇربانلىققا كېرەكلىك ئوتۇننى ئېلىپ، ئوغلى ئىسھاققا يۈدكۈزۈپ، ئۆزى قولىغا پىچاق بىلەن ئوتنى ئېلىپ،
ئىككىسى بىللە يۈرۈپ كەتتى.

ئىبراھىم ئوتۇننى ئوغلى ئىسھاقنىڭ ئۈستىگە قويدى --> ئۇلار ئىككىسى بىرگە ماڭدى.

يۇھاننا 19:17

ئۇ ئۆز كرېستىنى كۆتۈرۈپ، «باش سۆڭەك» دەپ ئاتالغان جايغا چىقتى.

يۇھاننا 19:18 ئۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە ئىككى كىشى بىلەن تەڭ كرېستكە تارتتى؛ بۇ تەرىپىدە بىرسى، ئۇ تەرىپىدە بىرسى ۋە ئەيسا ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا
كرېستكە تارتىلدى.

ئۇ يەردە ئۇلار ئۇنى كرېستكە مىخلىدى + ئەيسا ئوتتۇرىدا ئىدى.

(شەخسىي ئوي-پىكرىم: بىر ئاتا، ئاتىسى سۆيگەن يالغۇز ئوغلى، بىر ئېگىزلىك، ئوغۇلنىڭ ئۆز ئارقىسىغا قويۇلغان ئوتۇن، ھەمدە ئوغۇلنىڭ شۇ ئوتۇننى كۆتىرىپ يۇقىرىغا چىقىشى. بۇ كۆرۈنۈش مۇقەددەس كىتابتا ئىككى قېتىم يۈز بەرگەن. بىرىنچى قېتىم، تەكۋىن 22-بابتا، خۇدا پىچاقنى توختاتقان. خۇدا ئوغۇلنىڭ ئورنىغا بىر قوچقارنى ئالماشتۇرغۇچى قىلىپ قويغان. ئىككىنچى قېتىم، كرېستتە، ھېچكىم ئۆلۈمنى توختاتمىغان. بۇ قېتىم، ئوغۇل ئۆزى ئالماشتۇرغۇچى بولغان. ئىككى كۆرۈنۈش ئارىسىدىكى يەنە بىر پەرقنى دىققەت قىلىڭ. ئىسھاق: «قوزا قەيەردە؟» دەپ سورىغان. شۇ كۈنى ئىسھاقنىڭ سوئالىغا جاۋاب بولمىغان. جاۋاب كېيىنرەك، ئىئوردان دەرياسىدا، يەھيادىن كەلگەن. يەھيا ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقان بىر ئادەمنى كۆرسىتىپ قويغان.)

يۇھاننا 1:29 ئەتىسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دېدى: ــ مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان **C5.**
خۇدانىڭ قوزىسى!

ــ مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى.

يارىتىلىش 22:2 ئۇ: ــ سەن ئوغلۇڭنى، يەنى سەن سۆيىدىغان يالغۇز ئوغلۇڭ ئىسھاقنى ئېلىپ، مورىيا يۇرتىغا بېرىپ، شۇ يەردە، مەن ساڭا ئېيتىدىغان **C6.**
تاغلارنىڭ بىرىنىڭ ئۈستىدە ئۇنى كۆيدۈرمە قۇربانلىق سۈپىتىدە سۇنغىن، ــ دېدى.

يۇھاننا 3:16 چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيدۇكى، ئۆزىنىڭ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد
قىلغان ھەربىرىنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. **[G3439 monogenes ⚑]**

سىنىڭ سۆيگەن يالغۇز ئوغلۇڭ --> ئۇ ئۆزىنىڭ يالغۇز تۇغۇلغان ئوغلىنى ئاتا قىلدى.

C7. ئىبرانىيلارغا 11:17

ئۇ ئۆزىنىڭ بىردىنبىر تۇغقان ئوغلىنى قۇربانلىق قىلدى --> خۇدانىڭ ئۇنى ئۆلۈمدىن قايتا تۇرغۇزۇشقا قادىر ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن ھالدا.

(مېنىڭ شەخسىي ئويلىرىم: ئىبرانىيلارغا خېتىنىڭ يازغۇچىسى ئىسھاق ئۈچۈن ئىشلەتكەن ئوخشاش گرېكچە سۆزنى يۇھاننا ئەيسا ئۈچۈن دۇر. ئىبرانىيلارغا خېتىنىڭ يازغۇچىسى بىزگە ئىبراھىمنىڭ تاغقا چىقىۋاتقاندا نىمە (G3439) ئىشلىتىدۇ. بۇ سۆز «يالغۇز تۇغۇلغان»، مونوگېنېس ئويلىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرىدۇ. ئىبراھىم خۇدانىڭ بالىنى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرەلەيدىغانلىقىنى ئويلىغانىدى. ئىبراھىم تاغ ئېتىكىدىكى ياش يىگىتلەرگە: «مەن بىلەن بالا ئاۋۇ يەرگە بېرىپ ئىبادەت قىلىمىز، ئاندىن سىلەرنىڭ يېنىڭلارغا قايتىپ كېلىمىز» دېگەن. ئىبراھىم ئىسھاق بىلەن بىللە تاغدىن چۈشۈپ قايتىشنى كۈتكەنىدى. ئىبراھىيم ئىسھاقنى قايتۇرۇپ ئالغان، دەپ ئىبرانىيلارغا خېتىنىڭ يازغۇچىسى ئېيتىدۇ، «بىر تەمسىل سۈپىتىدە». بۇ يەردە تەمسىل دېگىنى بىر سۈرەت ياكى بەلگە دېگەنلىكتۇر. بۇيرۇق بېرىلگەندىن ئۈچ كۈن كېيىن، ئۆلگەنگە باراۋەر بولغان ئوغۇل تىرىك قايتىپ كەلدى.)

ئورۇن ھەققىدە ئىزاھات — بۇ قوللاش ئىزاھاتى، ئايەتلەردە بىۋاستە ئېيتىلغان دەۋا ئەمەس

تارىخ-تەزكىرە «2» 3:1 سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگار ئاتىسى داۋۇتقا ئايان بولغان مورىيا تېغىدا، يەنى يەبۇسىي ئورناننىڭ خامىنىدا، داۋۇت تەييار قىلىپ قويغان يەردە، پەرۋەردىگارنىڭ ئۆيىنى سېلىش ئىشىنى باشلىدى.

سۇلايمان يېرۇسالېمدا پەرۋەردىگار ئاتىسى داۋۇتقا ئايان بولغان مورىيا تېغىدا.

> *[БИРИККЕН АЙЕТЛЕР — БУНИ ЯЛГУЗ БИР АЙЕТ ДЕМЕЙДУ]*

(مېنىڭ شەخسىي ئوي-پىكرىم: يارىتىلىش 22:2 دە خۇدا ئىبراھىمنى ئەۋەتكەن جاينىڭ نامى مورىياھ زېمىنى دەپ ئاتالغان. تارىخ-تەزكىرە 2-نامە 3:1 دە سۇلايمان ئىبادەتخانا سالغان جاينىڭ نامى يېرۇسالېمدىكى مورىياھ تېغى دەپ ئاتالغان. شۇنىڭ ئۈچۈن ئىسھاقنىڭ قۇربانلىقتا ئازراق قالغان تېغى بىلەن كېيىنكى ھەرقانداق ئىبادەتخانا قۇربانلىقلىرىنىڭ تېغى ئوخشاش ناملىق تاغدۇر. يېرۇسالېم يەنە شۇ شەھەردۇركى، لەشكەرلەر ئەيسانى شەھەر سېپىلىنىڭ سىرتىدا كىرېستكە مىخلىغان. ئايەتلەردە دەل نىمە دېيىلگەن بولسا، شۇنى بايان قىلىش كېرەك. ئايەتلەردە گولگوتا مورىياھ بىلەن ئوخشاش قورام تاش ئىكەنلىكى دېيىلمىگەن. ئەمما ئايەتلەردە ئوخشاش نام، ئوخشاش تاغ زانجىرى ۋە ئوخشاش شەھەر دېيىلگەن. ئىبراھىمنىڭ ئۆز سۆزلىرى: «پەرۋەردىگارنىڭ تېغىدا شۇ كۆرۈلىدۇ» دېگەن ئىدى. ئىبراھىم بۇ سۆزلەرنى كېلىشى-زامان شەكلىدە ئېيتقان ئىدى.)

ياپلىش

يۇھاننا 8:56 ئاتاڭلار ئىبراھىم مېنىڭ كۈنۈمنى كۆرىدىغانلىقىدىن يايراپ-ياشىندى ھەم دەرۋەقە ئۇنى ئالدىنئالا كۆرۈپ شادلاندى. (57) ــ سەن تېخى ئەللىك ياشقا كىرمەي تۇرۇپ، ئىبراھىمنى كۆردۈڭمۇ؟ ــ دېيىشتى ئۇلار. (58) ئەيسا ئۇلارغا: ــ بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايكى، ئىبراھىم تۇغۇلماستىلا، مەن بار بولغۇچىدۇرمەن! ــ دېدى. (59) بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى چالما-كېسەك قىلغىلى قوللىرىغا يەردىن تاش ئالدى؛ لېكىن ئەيسا ئۇلارغا كۆرۈنمەي، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىن ئۆتۈپ ئىبادەتخانىدىن چىقىپ كەتتى.

ئىبراھىم دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇن، مەن بار --> ئاندىن ئۇلار ئۇنى چالماق ئۈچۈن تاش ئېلىشتى.

(مېنىڭ شەخسىي ئوي-پىكرىم: بۇ ئىككى كۆرۈنۈشنى يانمۇ-يان قويۇپ، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى پەرقىنىڭ بىزگە تەلىم بېرىشىگە يول قويايلى.) تىكەن كۆچىنىڭ يېنىدا، ئوت ئىچىدىن چىققان ئاۋاز مەن باردۇرمەن دەيدۇ. مۇسا تىكەن كۆچىنىڭ يېنىدا يۈزىنى يوشۇرىدۇ. ئىبادەتخانىدا بولسا، بىر ئادەم توپ-توپ خالايىقنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ مەن باردۇرمەن دەيدۇ. خالايىق تاش ئېلىۋالىدۇ. خالايىق ئەيسانىڭ نىمە دېگىنىنى چۈشەنمىگەن ئەمەس. خالايىق ئەيسانىڭ سۆزىنى ئېنىقكە چۈشەنگەن. خالايىق ئەيسانىڭ سۆزلىرىنى تاش بىلەن ئۇرۇشقا لايىق دەپ باھالىغان. شۇنىڭدىمۇ دىققەت قىلىڭ، ئەيسا «ئىبراھىم بولۇشتىن بۇرۇن، مەن بار ئىدىم» دېمىدى. ئەيسا مەن باردۇرمەن دېدى.)

مەشىق سىناقى

1. **يارىتىلىش 1:26 — خۇدا: «ئىنساننى ئۆز سۈرىتىمىزدە، ئۆزىمىزگە ئوخشاش قىلىپ ياسايلى» دېدى:**
   a) بىزنىڭ سىياقىمىزغا ئوخشاش
   b) مانا، ئۇ ئىنتايىن ياخشى ئىدى
   c) خۇدانىڭ سۈرىتىدە ئۇنى ياراتتى

2. **Яратилиш 16:13 — ئۇ ئۆزىگە سۆز قىلغان پەرۋەردىگارنىڭ نامىنى ئاتاپ:**
   a) سەن مېنى كۆرگۈچى تەڭرىدۇرسەن
   b) مەن خۇدانى يۈزمۇيۈز كۆردۈم
   c) مانا مەن، مېنى ئەۋەتكىن

3. **مىسىردىن چىقىش 3:14 — خۇدا مۇساغا مۇنداق دېدى:**
   a) مەن ئاتاڭنىڭ خۇداسىدۇرمەن

b) مەن مەنمەن
c) مەن پەرۋەردىگاردۇرمەن، مەندىن باشقا ھېچكىم يوقتۇر

4. يۇھاننا 8:58 — ئەيسا ئۇلارغا: بەرھەق، بەرھەق، سىلەرگە ئېيتىپ قويايكى، دېدى:
a) ئاتاڭ ئىبراھىم مېنىڭ كۈنۈمنى كۆرۈشتىن خۇشال بولدى
b) ئىبراھىم بولۇشتىن بۇرۇن مەن بار ئىدىم
c) ھېچكىم ھەرگىز خۇدانى كۆرگىنى يوق

5. باتۇر ھاكىملار 13:22 — مانوئاھ ئايالىغا: بىز چوقۇم ئۆلىمىز، دېدى:
a) چۈنكى مەن ناپاك لەۋلىك ئادەممەن
b) چۈنكى سەن تۇرغان جاي مۇقەددەس زېمىندۇر
c) چۈنكى بىز خۇدانى كۆردۇق

6. يەشۇئا 5:15 — پەرۋەردىگارنىڭ قوشۇنىنىڭ سەردارى يەشۇئاغا مۇنداق دېدى:
a) پۇتۇڭدىكى كەشىڭنى سالغىن
b) سەن بىز تەرەپتىمۇ، ياكى دۈشمەنلىرىمىز تەرەپتىمۇ؟
c) خانىۋېكىڭنى پىنىغا قايتقىن

7. يارىتىلىش 22:8 — خۇدا ئۆزىگە كۆيدۈرمە قۇربانلىق ئۈچۈن بىر قوزا تەمىنلەيدۇ:
a) ۋە ئۇنى ئوغلى ئىسھاقنىڭ ئۈستىگە قويدى
b) شۇنىڭ بىلەن ئىككىسى بىللە ماڭدى
c) مانا، ئوت بىلەن ئوتۇن

جاۋاب ئاچقۇچى: 1-a, 2-a, 3-b, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

قوللانمىنىڭ بۇلىنىش شەكلى

ساينىڭ نۇرغا قانداق ئىشارەت قىلغانلىقى: ئىسھاقنىڭ ئارقىسىغا يۈكلەنگەن ئوتۇن (يارىتىلىش 22:6) ۋە ئوغۇلنىڭ ئارقىسىغا يۈكلەنگەن كرېست (يۇھاننا 19:17). سايە تاغدا كۆرۈندى. تەن شەھەر سىرتىدا كۆرۈندى.

قوشۇمچە تېما: يارىتىلىش 1:26 دىكى «بىز» ۋە «بىزنىڭ» دېگەن سۆزلەر قانۇن شەرھى 6:4 دىكى «بىر پەرۋەردىگار» بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەندە، ئىلاھىي زاتنىڭ تولۇق --> تەتقىقاتىغا ئىشىك ئاچىدۇ. ئىلاھىي زات بىر خۇدادۇر، پۈتۈن مۇقەددەس كىتاب بويىچە ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھ ئايرىم شەخسلەر سۈپىتىدە ئاتالغان. بۇ تەتقىقات پەقەت شۇ تولۇق تەتقىقاتنىڭ چېتىگىلا تېگىپ ئۆتتى.

ماناھ پەرۋەردىگارنىڭ پەرىشتىسىدىن .(GENESIS 32:29) ىنىسىس 32-بابتىكى ئۇنىڭ بىلەن گۈرەشكەن زاتتىن ئۆز ئىسمىنى سورىغان، ئەمما رەت قىلىنغانΓ مۇمكىن ۋەھىي: ياقۇپ ئاندىن يەشايا بىزگە تۇغۇلىدىغان .(JUDGES 13:18) يەنى بىلىنىشى مۇمكىن بولمىغان دەرىجىدە ئاجايىپ ئىكەنلىكى ئېيتىلغان ،(H6383) ئۆز ئىسمىنى سورىغاندا، ئۇنىڭ ئىسمى پىلىي ئەھدى ئەتىقىدە يوشۇرۇن قالغان ئىسىم ئەمدى بىر بوۋاق .(ISAIAH 9:6) يەنى شۇ ئوخشاش يىلتىزدىن كەلگەن ،(H6382) بالىنىڭ «ئاجايىپ» دەپ ئاتىلىدىغانلىقىنى ئېيتىدۇ، پەلە ئىسىم .(REVELATION 19:12) ئۈستىگە جاكارلىنىدۇ. مۇقەددەس كىتابنىڭ ئاخىرىدا، ئاسماندىن چىقىپ كېلىۋاتقان ئەيسانىڭ يەنىلا ئۆزىدىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدىغان بىر ئىسمى بار بىرىلگەن، ۋە ئۇ ئىسىم بۇ تەتقىقاتتا ئېيتىلغىنىدىنمۇ تېخىمۇ چوڭقۇردۇر.

گرекچە ئاچقۇچ سۆزلەر

“يالغۇز تۇغۇلغان” — **G3439 monogenes** — يالغۇز تۇغۇلغان؛ بىردىنبىر؛ ئۆز تۈرىدە بىردىنبىر

Monogenes Oghul üchün ishlitilidu. Monogenes Ibraniylargha 11:17de Isḩaq üchünmu ishlitilidu.

“ئېلان قىلىنغان” — **G1834 exegeomai** — ئېلىپ چىقىش؛ ئېلىپ كېلىش؛ تولۇق بايان قىلىش؛ مەلۇم قىلىش

ھېچكىم خۇدانى كۆرگىنى يوق. بىردىنبىر تۇغۇلغان ئوغۇل خۇدانى ئاشكارا يەرگە باشلاپ چىقتى، شۇ يەردە خۇدانى كۆرگىلى بولىدۇ.

ئىبرانىي ئاچقۇچلۇق سۆزلەر

“پەرىشتە / ئەلچى” — **H4397 malak** — ئەۋەتىلگۈچى؛ ئەلچى؛ پەرىشتە

بۇ سۆز بىر ۋەزىپىنى ئىجادلەيدۇ، تەبىئەتنى ئەمەس. بۇ سۆز ئادەملەرگە قوللىنىلىدۇ. بۇ سۆز پەيغەمبەرلەرگە قوللىنىلىدۇ. بۇ سۆز ئاسمانلىق مەۋجۇداتلارغا قوللىنىلىدۇ. بۇ سۆز ئۆزلۈكىدىن سىزگە ئەۋەتىلگەن ئادەمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ھەرگىز ئېيتمايدۇ. بۇ سۆز ئۆزلۈكىدىن پەقەت بىر ئادەمنىڭ ئەۋەتىلگەنلىكىنى ئېيتىپ بېرىدۇ. ئەتراپتىكى مۇقەددەس كىتاب تېكىستى قالغانلىرىنى سىزگە ئېيتىپ بېرىشى كېرەك. ئەتراپتىكى مۇقەددەس كىتاب تېكىستى بۇ ھېكايىلەردە قالغانلىرىنى ھەقىقەتەن ئېيتىپ بېرىدۇ.

“خۇدا” — **H430 elohim** — خۇدا؛ ئىلاھلار؛ ھەقىقىي خۇدا

ئىلوھىم كۆپلۈك شەكىلدۇر. ئىلوھىم بىرلىك پېئىللار بىلەن بىللە قايتا-قايتا بىردىنبىر ھەقىقىي خۇداغا قارىتىلىپ ئىشلىتىلىدۇ. بۇ سۆزنىڭ ئۆزى مۇشۇ تەتقىقاتتا تەكشۈرۈلۈۋاتقان تولۇقلۇقنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

“بىر” — **H259 echad** — بىر؛ بىرلەشكەن؛ بىرىنچى

«پەرۋەردىگار خۇدايىمىز بىردىنبىر پەرۋەردىگاردۇر» دېگەندىكى سۆز ئېخاد سۆزىدۇر. ئېخاد يەنە كەچ بىلەن ئەتىگەننى «بىر» كۈن دەپ ئاتاشتا ئىشلىتىلگەن ئوخشاش سۆزدۇر. ئېخاد يەنە ئەر بىلەن ئايالنىڭ «بىر» تەن بولۇشىدا ئىشلىتىلگەن ئوخشاش سۆزدۇر.

“يالغۇز ئوغۇل” — **H3173 yachiyd** — يالغۇز؛ بىردىنبىر؛ يېگانە؛ سۆيۈملۈك

Yachiyd سۆزى بىردىنبىر ۋە تەڭداشسىزنى بىلدۈرىدۇ. پەيدا بولۇش 22-باب ئىسھاقنى «يالغۇز ئوغلۇڭ» دەپ ئۈچ قېتىم ئاتايدۇ.

“ياغاچ / دەرەخ” — **H6086 ets** — دەرەخ؛ ياغاچ؛ ياغاچ مەھسۇلاتى؛ تاختا؛ تاياق

Ets - hem tirik derexni hem késilgen yaghachni öz ichige alghan ibraniyche sözlerning biri. Ets - Ibrahim Ishaqning üstige qoyghan otunning sözi.

“سىر / ئەجايىپ” — **H6383 piliy** — ئاجايىپ؛ بىلىش مۇمكىن بولمىغۇدەك دەرىجىدە ئاجايىپ

Piliy Perwerdigarning perishtisi Manoahqa öz ismini chüshendürüsh üchün bergen söz. Piliy Yeshaya 9:6 diki «pele» ismi bilen oxshash yiltizdin kelgen.

“ئەمىر” — **H8269 sar** — باش ئادەم؛ چوڭ؛ سەردار؛ شاھزادە؛ ھۆكۈمدار

سار دېگىنى قىلىچ سۇغۇرغان ئادەمنىڭ يېرىخو سىرتىدا ئۆزىگە قوللانغان ئۇنۋانىدۇر.

“مەن بارمەن” — **H1961 hayah** — بولماق؛ مەۋجۇت بولماق؛ بولۇپ قالماق

ھايا سۆزى كۆيۈۋاتقان چاتقاللىقتىكى «مەن باردۇرمەنكى باردۇرمەن» دېگەن سۆزنىڭ يىلتىزى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Uyghur Bible (arabic script) (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEPBible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEPBible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).